

ERITYISPEDAGOGIIKAN PERUSOPINNOT 25 op

Opetussuunnitelma lv. 2020–2022 / Avoin yliopisto-opetus

Alustava tieto 7.4.2020

Tavoitteet

Opiskelija on perehtynyt erityispedagogiikkaan tieteenalana ja ymmärtää keskeiset käsitteet ja lähtökohdat.

Sisältö

Perusopintoihin sisältyvät seuraavat opintojaksot:

Johdatus kasvatustieteisiin 4 op / Johdatus erityispedagogiikkaan 4 op

Erityispedagogiikan perusteet 7 op

Poikkeavuus kulttuurisena ilmiönä 4 op

Perusopintojen kirjallisuus 7 op

Näkökulmia erityispedagogiikkaan 3 op

Arviointi

H–5. Opintokokonaisuuden arvosana muodostuu opintojaksojen painotetusta keskiarvosta.

Lisätiedot

Opinnot aloitetaan ja niitä jatketaan aina voimassa olevan opetussuunnitelman mukaan. Opinnot suositellaan aloitettavaksi Johdatus kasvatustieteisiin -opintojaksolla. Perusopintojen opintokokonaisuus 25 op (arvosana) ei vanhene. Opiskelijan suorittamat perusopintojen opintojaksot vanhenevat, mikäli opiskelija on suorittanut perusopinnoista enimmän osan (vähintään 13 op) ennen vuotta 2012. Vanhentuneet opinnot päivitetään suorittamalla yksi perusopintojen vanhentunut opintojakso uudelleen. Kyseinen opintosuoritus tallennetaan opiskelijan opintorekisteriin, mutta siitä ei saa opintopisteitä.

KTL_3073 Johdatus kasvatustieteisiin 4 op

Vastuuhenkilöt

yliopistonlehtori Rauno Huttunen, erikoistutkija Juhani Tähtinen ja yliopisto-opettaja Lilja Aikio

Osaamistavoitteet

Opiskelija tuntee kasvatustieteiden peruskäsitteistön, osa-alueet, historiallisen kehityksen pääpiirteet, keskeiset teoriasuuntaukset ja kysymyksenasettelut sekä on orientoitunut kasvatustieteellisen tutkimuksen perusteisiin. Lisäksi opiskelija on perehtynyt opiskeluun avoimessa yliopistossa ja osaa laatia henkilökohtaisen opintosuunnitelman.

Sisältö

- kasvatustieteiden historia ja yhteiskunnallinen merkitys Suomessa
- kasvatustieteiden peruskäsitteistö ja keskeiset teoriasuuntaukset
- kasvatustieteiden osa-alueet sekä niiden asema tieteenä
- kasvatustieteen keskeisten kotimaisten ja ulkomaisten teoreetikkojen ajatukset ja kysymyksenasettelut
- opettajuus kasvatustieteellisen tutkimuksen näkökulmasta

Suoritustavat

Moodletentti/Sähköinen tentti

Toteutustavat

Luento-opetus 9 t, Pienryhmäopetus/Verkko-opetus 9 t

Lisätiedot

Mikäli opintojakso on aikaisemmin suoritettu kasvatustieteen tai aikuiskasvatustieteen perusopinnoissa, suoritetaan Johdatus erityispedagogiikkaan -opintojakso esseenä.

Arviointi

Tentti 0–5

Oppimateriaali

Tentittävä kirjallisuus:

Rinne, R., Kivirauma, J. & Lehtinen, E. 2015. (uudistettu 8. painos). Johdatus kasvatustieteisiin. Jyväskylä: PS-kustannus. (saatavissa myös e-kirjana)

PEDA0019 Johdatus erityispedagogiikkaan 4 op

Vastuuhenkilö

yliopisto-opettaja Lilja Aikio

Osaamistavoitteet

Opiskelija on perehtynyt erityispedagogiikan ja -opetuksen historialliseen kehitykseen ja nykytilaan. Lisäksi opiskelija on perehtynyt opiskeluun avoimessa yliopistossa ja osaa laatia henkilökohtaisen opintosuunnitelman.

Sisältö

- erityispedagogiikan ja -opetuksen historialliset kehityslinjat
- poikkeavuuden ja vammaisuuden eri tarkastelutavat
- nimeäminen ja luokittelu erityiskasvatuksessa
- integraatiosta inklusioon

Suoritustavat

Essee

Toteutustavat

Pienryhmäopetus/Verkko-opetus 3 t

Lisätiedot

Mikäli Johdatus kasvatustieteisiin opintojakso on aikaisemmin suoritettu kasvatustieteen tai aikuiskasvatustieteen perusopinnoissa, suoritetaan Johdatus erityispedagogiikkaan -opintojakso esseenä.

Arviointi

Essee 0–5

Esseen pohjana käytettävä kirjallisuus:

- Silvennoinen, H. & Pihlaja, P. (toim.)** 2012. Rajankäyntejä. Tutkimuksia normaaliuden, erilaisuuden ja poikkeavuuden tulkinnoista ja määrittelyistä. Turun yliopiston kasvatustieteiden tiedekunnan julkaisuja A:214. TAI muu opettajan ilmoittama oppimateriaali
- Moberg, S. ym.** 2009. Erityispedagogiikan perusteet I. Jyväskylä: PS-kustannus. (saatavilla myös e-kirjana)
- Baglieri, S. & Shapiro, A.** 2012. Disability studies and the inclusive classroom critical practices for creating least restrictive attitudes. New York: Routledge. (saatavilla myös e-kirjana) TAI
- Barton, L. & Armstrong, F. (Eds.)** 1999. Difference and Difficulty: Insights, Issues and Dilemmas. University of Sheffield Department of Educational Studies.

PEDA0012 Erityispedagogiikan perusteet 7 op

Vastuhenkilö

yliopisto-opettaja Lilja Aikio

Osaamistavoitteet

Opiskelija tuntee erityispedagogiikkaa ohjaavia periaatteita ja erityispedagogiikan osa-alueet varhaiskasvatuksesta aikuisuuteen. Lisäksi opiskelija kykenee määrittelemään poikkeavuutta ja erityisiä tuen tarpeita sekä tunnistaa erityistä tukea tarvitsevien henkilöiden ja yhteiskunnan sekä yhteisön välisiä rakenteellisia suhteita. Opiskelija on perehtynyt palvelujärjestelmään ja vammaispolitiikkaan.

Sisältö

- yleinen, tehostettu ja erityinen tuki
- erityispedagogiikan arvopohja, ideologiat ja periaatteet
- koulutuksellinen ja yhteiskunnallinen inkluusio
- lainsäädäntö ja erityiskasvatukseen liittyvät palvelut
- vammaispolitiikka
- erityiskasvatus elämänkaarella

Suoritustavat

Osallistuminen opetukseen, Essee, Harjoitustyöt.

Harjoitustöinä opiskelija tekee tutustumiskäynnin ja case tehtävän, jotka raportoidaan pienryhmä- tai verkko-opetuksessa sekä kirjalliset vastineet -tehtävät.

Toteutustavat

Luento-opetus 18–22 t (osa tallenteina), Pienryhmäopetus/Verkko-opetus 12 t

Arviointi

Essee 0–5, harjoitustehtävät hyväksytyt–hylätyt

Oppimateriaali

Esseen pohjana käytettävä kirjallisuus:

- 1. Jahnukainen, M.** (toim.) 2012. Lasten erityishuolto ja -opetus Suomessa. Tampere: Vastapaino (saatavilla myös e-kirjana)
- 2. Vehmas, S.** 2005. Vammaisuus: Johdatus historiaan, teoriaan ja etiikkaan. Helsinki: Gaudeamus.
- 3. Rantala, A. & Määttä, P.** 2010 tai 2016. Tavallisen erityinen lapsi. Jyväskylä: PS-kustannus. Mahdollinen muu opettajan ilmoittama oheiskirjallisuus.

PEDA0046 Poikkeavuus kulttuurisena ilmiönä 4 op

Vastuhenkilö

yliopisto-opettaja Lilja Aikio

Osaamistavoitteet

Opiskelija osaa analysoida poikkeavuuden merkitystä yhteiskunnallisesti tuotettuna ilmiönä ja osana yhteiskunnallista luokittelua.

Sisältö

- poikkeavuusteoriat
- intressiryhmät ja poikkeavuus

Suoritustavat

Moodletentti/Sähköinen tentti, Harjoitustyö

Harjoitustyönä opiskelija tekee artikkelireferaatin vieraskielisestä tutkimusartikkelista sekä raportoi ja osallistuu keskusteluun opinto- tai verkkoryhmässä.

Toteutustavat

Luento-opetus 6 t, Pienryhmäopetus/Verkko-opetus 6–9 t

Arviointi

Tentti 0–5, Harjoitustyö hyväksyty–hylätty

Oppimateriaali

Tentittävä kirjallisuus:

Conrad, P. & Schneider, J. W. 1992. 3. painos. Deviance and medicalization. From badness to sickness. Philadelphia: Temple University Press. (saatavilla myös verkosta)

PEDA8743 Erityispedagogiikan perusopintojen kirjallisuus 7 op

Vastuhenkilö

yliopisto-opettaja Lilja Aikio

Osaamistavoitteet

Opiskelija osaa jäsentää ja syventää erityispedagogista ajattelutapaa ja käsitteistöä opintojaksojen Johdatus kasvatustieteisiin/Johdatus erityispedagogiikkaan, Erityispedagogiikan perusteet ja Poikkeavuus kulttuurisena ilmiönä luomalta pohjalta.

Sisältö

- erityispedagogiikka eri elämänvaiheissa
- vammaisuus yhteiskunnallisena ilmiönä
- oppimisvaikeudet

Suoritustapa

Moodletentti/Sähköinen tentti

Toteutustapa

Pienryhmäopetus/Verkko-opetus 3 t

Arviointi

0–5

Oppimateriaali

1. Hoikkala, T. & Paju, P. 2013. Apina pulpetissa: ysiluokan yhteisöllisyys. Helsinki: Gaudeamus. (myös e-kirjana)

2. Pihlaja, P. & Viitala, R. 2018. Inklusiivinen varhaiserityiskasvatus. Jyväskylä: PS-kustannus.

3. Kivirauma, J. (toim.) 2008. Muuttuvat marginaalit: näkökulmia vammaistutkimukseen. Helsinki: Kehitysvammaliitto.

4. Honkanen, E., Kaikkonen, L. & Kotila, H. 2008. Näkökulmia ammatilliseen erityisopetukseen. Helsinki: WSOY JA

5. Tieteellisiä artikkeleita oppimisvaikeuksista. (Moodlessa)

PEDA8745 Näkökulmia erityispedagogiikkaan 3 op

Vastuuhenkilö

yliopisto-opettaja Sonia Lempinen ja Susanna Lindström

Osaamistavoitteet

Opiskelija on muodostanut kokonaiskuvan erityispedagogiikan perusopintojen sisällöistä ja kykenee tekemään erityispedagogiikan perusteista refleктоivan yhteenvedon yksilön, yhteisön ja yhteiskunnan näkökulmasta.

Sisältö

- erityispedagogiikan teoreettisten lähtökohtien tarkastelu
- yksilön-, yhteisön- ja yhteiskunnan näkökulmat erityispedagogiikassa

Suoritustapa

Essee

Toteutustapa

Pienryhmäopetus/Verkko-opetus 3 t

Arviointi

0–5

Oppimateriaali

Opettajan ilmoittama kirjallisuus opiskeluoppaassa.